

**Inventaris van
de Laboratoriumdieren
in België gekweekt**

Overdruk uit Biotechniek.
20 (1981) 1-20.

Inventaris van de Laboratoriumdieren in België gekweekt

1

G. Leyten

Trefwoorden: Laboratoriumdieren, - soorten, - uitgeteelde rassen, - ingeteelde stammen, - fokkolonies, - inventaris, - België

Voorwoord

In 1969 publiceerde het BCLA (Belgian Committee on Laboratory Animals) de eerste inventaris van laboratoriumdieren gekweekt in België. Nu, ruim 10 jaar later, werd het de hoogste tijd dat deze inventaris wordt aangevuld.

Mevrouw Leyten heeft zich met dit werk belast, en ik ben ervan overtuigd dat al de Belgische en buitenlandse vorsers dit werk op prijs zullen stellen en er ten volle gebruik van zullen maken.

Dit werk werd gerealiseerd dank zij de financiële hulp van de Nederlandse Stichting Dier en Maatschappij, en van de K.U. Leuven.

Dr. J.R. MAISIN
Voorzitter BCLA

1 Indeling	pag.
Voorwoord BCLA.....	1
1. Indeling.....	1
2. Inleiding.....	2
3. Methode en Techniek.....	2
3.1. Het opzoeken van de Belgische instituten waar mogelijk proefdieren gekweekt worden.....	2
3.2. De enquête.....	3
3.3. De rangschikking van de soorten, stammen en rassen.....	3
3.4. De nomenclatuur.....	4
3.5. De informatie in de lijsten opgenomen.....	5
4. Resultaten.....	5
4.1. Alfabetische lijst van de Belgische instellingen die laboratoriumdieren kweken.....	5
4.2. Lijst van de soorten, stammen en rassen.....	7
4.2.1. <i>Mus musculus</i> , Muis.....	7
4.2.1.1. Ingeteelde stammen.....	7
4.2.1.2. Uitgeteelde rassen.....	11
4.2.2. <i>Rattus norvegicus</i> , Rat.....	12
4.2.2.1. Ingeteelde stammen.....	12
4.2.2.2. Uitgeteelde rassen.....	15
4.2.3. <i>Mesocricetus auratus</i> , Goudhamster.....	16
4.2.4. <i>Cavia porcellus</i> , Cavia.....	16
4.2.5. Minder gebruikte knaagdieren.....	17
4.2.6. <i>Oryctolagus cuniculus</i> , Konijn.....	17
4.2.7. <i>Canis familiaris</i> , Hond.....	18
4.2.8. <i>Mustela putorius furo</i> , Fret.....	18
4.2.9. <i>Callithrix jacchus</i> , Marmoset.....	19
4.2.10. <i>Gallus domesticus</i> , Kip.....	19
5. Bespreking en Besluiten.....	19
Literatuur.....	20
Samenvatting.....	20

2. Inleiding

Het is belangrijk dat de navorsers die laboratoriumdieren gebruiken in hun wetenschappelijk onderzoek voldoende geïnformeerd worden omtrent de beschikbaarheid van de verschillende soorten, stammen, rassen en lijnen proefdieren.

Er bestaan catalogi over de bevoorradingsmogelijkheden van proefdieren. De belangrijkste is wellicht de 'International Index of Laboratory Animals' (1) opgesteld en uitgegeven door het LAC (Laboratory Animals Centre) Medical Research Council, Carshalton, United Kingdom. De 4de editie is onlangs verschenen.

Verder bestaat er een Amerikaanse lijst die naast de gekweekte proefdieren in de USA ook zeer veel Amerikaanse leveranciers van in het wild gevangen soorten (van protozoa tot chordata) aangeeft, evenals adressen waar bloed, sera, weefsels en organen te verkrijgen zijn. Het werk is getiteld: 'Animals for Research' (2) uitgegeven door ILAR (Institute of Laboratory Animal Resources).

Om de twee jaar verschijnt er een bijvoegsel van 'Mouse News Letter' (3) met een overzicht van de ingeteelde muizestammen in een groot aantal belangrijke instituten: 'Inbred Strains of Mice' (4). Het laatste bijvoegsel is gedateerd: juli 1979. In 'Rat News Letter' (5) en 'Guinea-Pig News Letter' (6) worden respectievelijk de ratte- en caviastammen vermeld.

In de nummers 2, 3 en 4 van 'Primate Report' (7) wordt een overzicht gegeven van de instellingen die primaten gebruiken en/of kweken.

Ook worden regelmatig de ingeteelde muize- en rattestammen gepubliceerd in artikels zoals: 'Standardized Nomenclature for Inbred Strains of Mice - Seventh Listing' (8), 'Standardized Nomenclature for Inbred Strains of Rats - Fourth Listing' (9) en 'Outbred Stocks of Laboratory Animals' (10) (16).

Onlangs heeft de Greeve (11) een catalogus van de in Nederland aanwezige fokkolonies gepubliceerd. BCLA (Belgian Committee on Laboratory Animals) heeft in 1969 'Resultaten van het onderzoek betreffende het kweken en het gebruik van laboratoriumdieren in België' bekend gemaakt. Elke lijst is onvolledig daar door de enquête niet alle instellingen die proefdieren produceren worden bereikt en vooral omdat niet alle producenten hun medewerking verlenen. In de hoger genoemde 'International Index of Laboratory Animals' (1) zijn 7 Belgische producenten van laboratoriumdieren vermeld. BCLA vond in 1969 dat in 11 Belgische centra 18 muizestammen en 7 rattestammen werden gekweekt. Uit de nu doorgevoerde enquête blijkt dat er ten minste 35 ingeteelde muizestammen, 37 ingeteelde rattestammen, 22 uitgeteelde muize-rassen, 11 uitgeteelde ratterassen en een aantal andere soorten proefdieren worden gekweekt in 34 Belgische instituten. Het is bijgevolg best mogelijk dat een onderzoeker laboratoriumdieren bestelt in een verafgelegen instituut en dat de gezochte dieren in de onmiddellijke omgeving te verkrijgen zijn.

Om de onderzoekers in België en de naburige landen te informeren over de voorhanden zijnde laboratoriumdieren, werd getracht een zo volledig mogelijke inventaris van de in België gekweekte laboratoriumdieren op te stellen.

3. Methode en Techniek

3.1. Het opzoeken van de Belgische instituten waar mogelijk proefdieren gekweekt worden.

Uit de bestaande catalogi vermeld in de inleiding werden de Belgische instituten uitgezocht die mogelijk laboratoriumdieren kweken. Dit leverde slechts een beperkt aantal adressen op. BCLA (Belgian Committee on Laboratory Animals) bezit een adressenlijst van de Belgische instituten die laboratoriumdieren gebruiken en/of kweken. De adressen waar mogelijk proefdieren gekweekt worden, werden uit de BCLA - adressenlijst verzameld.

Ook uit de adressenlijst van gebruikers van proefdieren, opgemaakt door het Proefdierencentrum van de K.U. Leuven, werden mogelijke kwekers van laboratoriumdieren geselecteerd.

Vervolgens werd de publicatie van de Belgische wetenschappelijke eenheden in het jaarboek 1976: 'Wetenschap en Technologie, Programmatie van het Wetenschapsbeleid' (21) uitgegeven door de diensten van de Eerste Minister in België, doorgenomen om de lijst van mogelijke proefdierenkwekers aan te vullen. Tenslotte werd in het activiteitenverslag 1977 van het 'Fonds voor kankeronderzoek' van de Algemene Spaar- en Lijfrentekas naar mogelijke producenten van laboratoriumdieren gezocht. Dit opzoekingswerk leverde in totaal 151 mogelijke producenten van proefdieren op, die bij de enquête betrokken werden.

3.2. De enquête

In een rondschrijven aan de 151 mogelijke producenten werd het doel van de enquête uiteengezet. In het bij het rondschrijven gevoegde enquêteformulier werden de volgende inlichtingen gevraagd:

- De naam, adres en telefoonnummer van het instituut.
- De code van het instituut.
- De naam van de verantwoordelijke voor de productie.
- De soortnamen van de gekweekte laboratoriumdieren.
- De ras- of stambenaming.
- De genmutaties.
- De genetische kenmerken.
- De histocompatibiliteitsgenen.
- De kweekmethode: uitteelt ('outbreeding') of inteelt ('inbreeding') en in dit laatste geval het aantal generaties broer x zuster kruisingen.
- De biochemische kenmerken ('biochemical markers')
- De gezondheidstoestand van de dieren.

G: Gnotobiotisch

S: Vrij van met name genoemde ziektekiemen. Bekomen door hysterectomie, achter een volledig gesloten barrière gehouden en regelmatig gecontroleerd op de afwezigheid van ziektekiemen.

M: Minimaal besmet. Bekomen door hysterectomie maar niet achter een volledig gesloten barrière gehouden.

C: Conventioneel.

- De herkomst, voorgeschiedenis en opmerkingen.

Vrij vlug liepen de antwoorden binnen van die instituten die meldden dat ze geen proefdieren kweken. De ingevulde enquêteformulieren van de instituten die wel proefdieren kweken werden meestal binnen de gestelde termijn ontvangen.

Aan de instellingen die geen antwoord stuurden werd een rappelbrief verzonden. Als reactie hierop kwamen nog 10 antwoorden binnen, wat het totaal aantal bruikbare positieve antwoorden op 34 bracht.

3.3. De rangschikking van de soorten, stammen en rassen.

De soorten worden niet alfabetisch geklasseerd, maar eerder volgens de belangrijkheid als proefdier en rekening houdend met de verwantschap.

Dit leidt tot de volgende rangschikking:

Mammalia

Rodentia: muis (4.2.1), rat (4.2.2), hamster (4.2.3), cavia (4.2.4), minder gebruikte knaagdieren (4.2.5)

Lagomorpha: konijn (4.2.6)

Carnivora: hond (4.2.7), fret (4.2.8)

Primates: marmoset (4.2.9)

Aves

Galliformes: kip (4.2.10)

Binnen elke soort worden eerst de ingeteelde stammen ('inbred strains') samen met de coisogene en congene stammen en op de tweede plaats de uitgeteelde rassen ('outbred stocks') opgesomd. De term stam is steeds gebruikt in de betekenis van ingeteelde stam en de term ras in de betekenis van uitgeteeld ras.

De stammen en rassen worden alfabetisch geklasseerd naar de stam-of rasaanduiding. Wanneer dezelfde stam of hetzelfde ras door verschillende kwekers wordt geproduceerd, geschiedt de verdere rangschikking alfabetisch volgens de code van de kweker. Wanneer éénzelfde kweker verschillende onderstammen van één bepaalde stam produceert verloopt de verdere indeling alfabetisch volgens de onderstammensymbolen.

3.4. De nomenclatuur

De stam- en rasaanduidingen zijn overeenkomstig de internationale nomenclatuurregels opgetekend. De stam- en rasaanduidingen opgegeven in het enquêteformulier werden zo nodig aan de nomenclatuurregels aangepast.

Voor de nomenclatuurregels wordt verwezen naar Staats (8), Festing en Staats (9), de Greeve (11), Leyten (12), Poiley (13), ICLA (14) (15) (16) (17) (18) en het 'Committee on Standardized Genetic Nomenclature for Mice' (19). De laatste herziening van de nomenclatuurregels is onlangs gepubliceerd in MNL ('Mouse News Letter') nr. 61 (20) en in de 'International Index of Laboratory Animals' (1). Hierin werden enkele wijzigingen opgenomen onder andere de dubbele schuine deelstreep (/ /), die onder andere gebruikt wordt wanneer een stam van de ene kweker naar een andere overgebracht wordt, dus in een andere omgeving terecht komt zonder dat er genetische veranderingen optreden. In plaats van, zoals vroeger, de nieuwe kolonie als een nieuwe onderstam ('substrain') te beschouwen, wordt deze kolonie nu als een sublijn ('subline') geregistreerd. Bijvoorbeeld C57BL/6J//Lac staat voor een sublijn van de C57BL/6J onderstam gehouden door het Lac (Laboratory Animals Centre, Carshalton, England). Sublijnsymbolen worden niet geaccumuleerd, daar de omgevingsfactoren niet blijvend inwerken. Wanneer bijvoorbeeld het Pfd (Proefdierencentrum, K.U. Leuven, België) de hoger genoemde sublijn aankoopt bij het Lac en verder kweekt, wordt de aanduiding niet C57BL/6J//Lac//Pfd maar wel C57BL/6J//Pfd. Volgens Lane-Petter kan men best terugkeren naar de oorspronkelijke stam na enkele generaties inteelt, volgens het 'Traffic Light Colour Code System'. Dit systeem werd in Biotechniek beschreven door De Greeve (11 A). Hier volgen enkele voorbeelden om de gebruikte symbolen te verduidelijken. Zoals hoger vermeld, wordt naar de literatuur verwezen voor het geheel van de nomenclatuurregels.

Voorbeeld 1. C57BL/6 J Pfd f -nu/+ (F?+87+26+NE 8) [M]

C57BL is een ingeteelde muizestam. Bij de ingeteelde stammen staat de stamaanduiding voraan gevolgd door een schuine deelstreep (/).

C57BL/6 J is de onderstam 6 gehouden door J (Jackson Laboratory, Bar Harbour, Maine, USA). De historiek van de onderstam is vermeld door Staats (8).

C57BL/6 J Pfd f is de onderstam van het Pfd en 'foster nursing' (f) werd toegepast.

- -nu/+ wijst erop dat het gen 'nu' ('nude' = haarloos en thymusloos) in deze onderstam heterozygoot (nu/+) aanwezig is. Genetische kenmerken worden achter een verbindingsstreepje (-) geplaatst en cursief gedrukt.

- (F?+87+26+NE 8) wijst op het aantal generaties inteelt (broer x zuster kruisingen of gelijkwaardig). Wanneer deze stam werd verworven door het Pfd, waren een aantal onbekende (F?) en een aantal bekende (87) generaties broer x zuster-kruisingen uitgevoerd. In het Pfd werden daarna nog 26 generaties broer x zuster-kruisingen uitgevoerd. Daarna is be-

gonnen met 16 generaties terugkruisingen van het type: 'cross-intercross' om het gen 'nu' in de stam in te voeren. Deze 16 generaties (8 cycli) 'cross-intercross' zijn equivalent (E) met 8 generaties broer x zuster kruisingen. NE 8 staat voor: aantal (N = Number) equivalente (E) kruisingen gelijk aan 8. De gegevens voor inteelt staan steeds tussen ronde haakjes () voorafgegaan door een F.

-- [M] staat voor minimaal besmet. (Zie methode en techniek 3.2.).

De gezondheidstoestand staat tussen vierkante haakjes []

Voorbeeld 2 C3H/He Lac - MTV + // Pfd (F 63+1) [C]

C3H is een ingeteelde muizestam

C3H/He is de onderstam van Heston

C3H/He Lac - MTV + is de Lac onderstam waarin het MTV (Mammary Tumour Virus) aanwezig (+) is.

-- // Pfd Het Pfd heeft deze stam aangekocht bij het Lac en kweekt deze stam verder als sublijn.

-- (F63+1) Er werden 63+1 generaties inteelt uitgevoerd.

-- [C] Conventioneel gehouden.

Voorbeeld 3 Pfd:NMRI f [M]

Pfd is de code van de kweker. De code van de kweker staat bij uitgeteelde rassen ('outbred stocks') vóór de naam van het ras.

Pfd: De scheiding tussen de code van de kweker en de naam van het niet ingeteelde ras is een dubbelpunt.

---NMRI is de benaming van het ras (Naval Medical Research Institute).

--- f staat voor 'foster nursing'. Eventueel kan de stam of het ras van de voedstermoeder vermeld worden na de 'f'

[M] betekent minimaal besmet.

3.5. De informatie in de lijsten opgenomen

In de eerste regel is naast de ras-of stambenaming de code van de kweker vermeld. Bij de uitgeteelde rassen ('outbred stocks') staat de code van de kweker vooraan gevolgd door een dubbelpunt (:) en bij de ingeteelde stammen ('inbred strains') achter de schuine of dubbele schuine deelstreep (/ of //). Wanneer meerdere kwekercodes elkaar opvolgen bij de ingeteelde stammen, geeft de laatste de huidige producent aan. In de alfabetische lijst van de codes van de Belgische kwekers (4.1) kan het adres opgezocht worden. Ook in de eerste regel zijn de genetische mutaties, de chromosomenafwijkingen, de uitgevoerde manipulaties, het aantal generaties inteelt en de gezondheidstoestand aangegeven (zie voorbeelden 1, 2 en 3 in 3.4.)

In de volgende regels worden de genetische kenmerken (Gen. kenm.), de histocompatibiliteitsgenen (Histocomp.), de biochemische kenmerken ('biochemical markers') (Biochem. kenm.) en ten slotte de herkomst, historiek en opmerkingen (Herk., Hist., Opm.) vermeld. De herkomst wordt zoveel mogelijk met de internationale code aangegeven.

Voor de nomenclatuur van de histocompatibiliteitsgenen en het omzetten van de symbolen van het ene systeem in het andere wordt verwezen naar MNL (4) nr 61 en RNL (5) nr 4.

4. Resultaten

4.1. Alfabetische lijst van de Belgische instellingen die labortoriumdieren kweken, Code, Naam verantwoordelijke(n), naam instelling, adres en telefoonnummer

Wanneer er een sterretje (*) naast de code staat (bv Cd*) betekent dit dat deze code is opgenomen in de 'International Index of Laboratory Animals' (1)

Acf Dr. M. Fournel, Animalerie Centrale, U.C.L., Av. Hippocrate, 56,
1200 Bruxelles, Tél. 02/762 34 00 Ext. 5620

- Acw Dr. G. Warnier, Animalerie Centrale Secteur fermé, U.C.L.,
Av. Hippocrate, 56, 1200 Bruxelles, Tél. 02/762 34 00 Ext. 7459
- Bee A. Riera, Beecham S.A., 6211 Heppignies,
Tel. 071/35 60 10 Ext. 157
- Cd* Mad. Gh. Mercenier, Lab. de Cytologie et de Cancérologie Expérimentale,
U.L.B., 1, rue Héger Bordet, 1000 Bruxelles. Tél 02/538 30 37
- Chr M. Puffet, A. Christiaens S.A., rue de l'Etuve, 60, 1000 Bruxelles
Tél. 02/511 42 72
- Cnb* Dr. J. Vankerkom, Dr. A. Léonard, SCK-CEN Radiobiologie, Steenweg op Retie,
2440 Geel, Tel. 014/311 801 Ext. 5221
- Cph* Dr. J. Roba, Continental Pharma, Steenweg op Haacht, 30,
1830 Machelen, Tel. 02/751 80 00
- Cru Dr. A. Maskens, Cancer Research Unit, Clinique Saint-Michel, 19, rue de
Lantsheere, 1040, Brussels Tel. 02/735 60 20
- Czt Ir. A. Moreels, Centre Zootechnique U.C.L., Bijzondere weg, 12,
3042 Lovenjoel, Tel. 016/ 466 220
- Dec Prof. C. Deckers, Cancérogenèse expérimentale, U.C.L., Av. Hippocrate, 10,
1200 Bruxelles, Tél. 02/ 762 34 00
- Fdg Dr. L. Spanoghe, Faculteit Diergeneeskunde, R.U.G.,
Dienst Pluimveepathologie, Casinoplein, 24, 9000 Gent Tel. 091/23 37 65
- Gul Prof. J. Moutschen, Laboratoire de Génétique, U.Lg.,
15, rue Forgeur, 4000 Liège, Tél. 041/ 23 22 89
- Iem Dr. J. Bassleer, Institut Ernest Malvoz, Laboratoire d'Hygiène de la Prov.
de Liège, Quai du Barbou, 4, 4020 Liège Tél. 041/ 43 78 65 et 42 45 52
- Ihe Dr. P. André, Institut d'Hygiène et d'Epidémiologie, 14, rue Juliette
Wytzman, 1050 Bruxelles, Tél. 02/647 99 80
- Ilf Dr. J. Lecomte, Institut Léon Frédéricq, Lab. de Physiologie, U.Lg.,
Place Delcour, 17, 4020 Liège, Tél. 041/43 11 43
- Irc Prof. M. Joniau, Interdisciplinair Research Centrum, KULAK,
Universitaire Campus, 8500 Kortrijk, Tel. 056/ 21 79 31
- Irv Dr. M. Desmecht, Institut National de Recherches Vétérinaires,
99, rue Groeselenberg, 1180 Bruxelles Tél. 02/ 374 59 98
- Jph Dr. R. Marsboom, J. Spruyt, Janssen Pharmaceutica N.V.,
Turnhoutse baan, 30, 2340 Beerse, Tel. 014/61 14 31
- Lab Dr. P.J. André, Laboratoires Labaz, 1, Av. de Béjar,
1120 Bruxelles, Tél. 02/267 38 20 Ext. 243 et 247
- Lbi Prof. H. Michels, Landbouwinstituut K.U. Leuven, Kardinaal Mercierlaan,
92, 3030 Heverlee, Tel. 016/ 22 09 31
- Lbv J. Van Hecke, Laboratorium voor Bacteriologie en Virologie, R.U.G.,
Akademisch Ziekenhuis blok A, De Pintelaan 135, 9000 Gent,
Tel. 091/ 22 57 41 Ext. 3693
- Lec Prof. F. Evens, Laboratorium voor Ecologie, RUCA,
Groenenborgerlaan, 171, 2020 Antwerpen, Tel. 031/ 30 59 80
- Lhp Prof. K. Heirwegh, Laboratorium voor Hepatologie, K.U. Leuven, Rega instituut,
Minderbroedersstraat, 10, 3000 Leuven, Tel. 016/ 23 79 21 Ext. 1108
- Lie* Dr. J. Carleer, Faculté de Médecine Vétérinaire, U. Lg., 45, rue des
Vétérinaires, 1070 Bruxelles, Tél 02/522 40 87
- Lpe* Mad. J. Goyens, Laboratoire de Psychologie Expérimentale, U.L.B.,
Av. Ad. Buyl, 117, 1050 Bruxelles, Tél. 02/649 00 30

- Lps Dr. F. Ödberg, Laboratorium voor Psychobiologie, R.U.G.
Ledeganckstraat, 35, 9000 Gent, Tel. 091/22 78 21 Ext. 431
- Pas Dr. A. Marchal, Institut Pasteur du Brabant, 28, rue du Remorqueur,
1040 Bruxelles, Tél. 02/735 61 80
- Pfd* Dr. R. Leyten, G. Pauwels, L. Denolf, H. Baplu, J. Van Gompel,
Proefdierencentrum, K.U. Leuven, de Croylaan 34, 3030 Heverlee,
Tel. 016/ 23 49 31 en 22 09 21 Ext. 1455, 1456, 1458
Animalium A.Z. St. Rafaël, Minderbroedersstraat, 12, 3000 Leuven,
Tel. 016/23 79 21 Ext. 1140
- Reg* Prof. H. Eyssen, L. Verlooy, Rega Instituut, K.U. Leuven, Minderbroedersstraat,
10, 3000 Leuven, Tel. 016/ 23 79 21 Ext. 1110 en 1131 en 016/22 47 33
- Roy Dr. M. Van Roy, Mw. A. Quanten, Laboratorium Klinische Biologie,
Raadsherenstraat 1, 2300 Turnhout, Tel. 014/41 28 46
- Rsk Ir. F. Okerman, Rijksstation voor Kleinveeteelt, Burg. van Gansberghelaan,
92, 9220 Merelbeke, Tel. 091/52 19 71
- Ucb Dr. J. Puigdevall, UCB Division Pharmaceutique, Chemin du Foriest,
1420, Braine l'Alleud, Tél. 02/ 384 80 30
- Ulg* Prof. H. Barbason, Anatomie Pathologique, U. Lg., Tour de Pathologie,
Sart-Tilman, 4000 Liège, Tél. 041/ 56 24 05
- Wsl* Dr. H. Bazin, Experimental Immunology Unit, UCL, Clos Chapelle-aux-Champs,
30, 1200 Brussels, Tel. 02/762 34 00 Ext. 3430

4.2. LIJST VAN DE SOORTEN, STAMMEN EN RASSEN

4.2.1 Mus musculus, Muis

4.2.1.1. Ingeteelde stammen

A/JHanIrc(F172)[M]

Gen. kenm.: aa, bb, cc
 Histocomp.: H-2^k
 Biochem. kenm.: Hbb^d, Gpi-1^a, Pgm- 1^a, Pgm-2^a, Mod-1^a
 Herk.: Han, 18.05.1976

AKR/Cnb(F39)[C]

Gen. kenm.: aa, BB, cc, DD
 Biochem. kenm.: Hbb^d, Mod-1^b, Id-1^b, Es-1^b, Es-2^b
 Herk.: Lac, 1967
 Opm.: Hoge incidentie spontane leukemie
 Deficient voor complement C'5

AKR/Rb(6.15)Ald/Cnb(F42)[C]

Gen. kenm.: Rb (6.15) ('Robertsonian translocation')
 38 chromosomen
 Histocomp.: H-2^k, Thy-1^a
 Biochem. kenm.: Hbb^d, Mod-1^b, Id-1^b, Es-1^b, Es-2^b
 Herk.: Jax, 1961
 Opm.: Hoge incidentie spontane leukemie
 Deficient voor complement C'5

AKR/Roy[C]

Herk.: Pfd
 Opm.: Het Pfd bezit deze stam niet meer, maar betrok de stam in 1962 van J.

BALB/cAcw(F3 + 121)[S]

Gen. kenm.: AA, bb, cc, DD
 Histocomp.: H-2^d
 Biochem. kenm.: Id-1^a, Mod-1^a, Svp-1^b, Trf^b
 Herk.: Institut Pasteur, Paris, France, 1978

BALB/cAcw-nu/+(NE3)[S]

Herk.: Institut Pasteur, Paris, France, begin 1978

BALB/cCdf(F54)[C]

Herk.: Haddow, Chester Beatty, England, 1953
 Opm.: Aanwezigheid adenocarcinoom in nieren bij 60-70% van de muizen, zowel bij ♀♀ als bij ♂♂ op de leeftijd van 9 tot 15 maand.

BALB/cCnbfC57BL/6J(F71+1)[S]en[G]

Gen. kenm.: AA, bb, cc, DD
 Biochem. kenm.: Hbb^d, Mod-1^a, Id-1^a, Es-1^b, Es-2^b
 Herk.: Cbi, 1959

BALB/c^m HeA// Pfd(F?+138+4)[C]

Gen. kenm.: bb, cc
 Histocomp.: H-1^b, H-2^d
 Biochem. kenm.: Es-1^b, Es-3^a, Mod-1^a, Id-1^a, Gpd-1^b, Gpi-1^a, Pgm-1^a, Ldr-1^a, Hbb^d
 Herk.: A, 1978
 Opm.: Hoge incidentie mammacarcinomen

BALB/cRoy[C]

Herk.: Cnb

CBA/CaAcw(F59+1)[S]

Gen. kenm.: AA, BB, CC, DD
 Histocomp.: H-2^k
 Biochem. kenm.: Mod-1^b, Svp-1^b, Trf^a
 Herk.: Iffa Credo, France, 1978-1979

CBA/CaCnb(F24)[C]

Biochem. kenm.: Hbb^d, Id-1^b, Es-1^b, Es-2^b
 Herk.: Lac, 1971

CBA/H-T6/Cnb(F22)[C]

Herk.: Lac, 1971

C3H/HeA//Irc(F141+1)[M]

Gen. kenm.: AA, BB, CC, DD
 Biochem. kenm.: Es-1^b, Es-3^c, Gpd-1^b, Gpi-1^b, Hbb^d, Id-1^a, Ldr-1^a, Mod-1^a,
 Svp-1^a, Svp-2^c Trf^b
 Herk.: Pfd, 25.01.1978

C3H/HeAPfdf(F108+33)[M]

Gen. kenm.: AA, BB, CC, DD
 Histocomp.: H-2^k
 Biochem. kenm.: Es-1^b, Es-3^c, Gpd-1^b, Gpi-1^b, Hbb^d, Id-1^a, Ldr-1^a, Mod-1^a, Svp-1^a,
 Svp-2^c, Trf^b
 Herk.: A, 1966
 Opm.: f NMRI in januari 1974

C3H/HeAPfdf-nu/+(F108+29+NE8)[M]

Gen. kenm.: AA, BB, CC, DD, nu ('nude athymic')
 Histocomp.: H-2^k
 Biochem. kenm.: zie vorige stam
 Opm.: Het gen 'nu' werd ingevoerd door 8 cycli terugkruisingen (cross-intercross) tussen 1975 en 1978

C3H/HeAcw(F135+3)[S]

Gen. kenm.: AA, BB, CC, DD
 Histocomp.: H-2^k
 Biochem. kenm.: Id-1^a, Mod-1^a, Svp-1^a, Es-1^b, Spd-1^b, Hbb^d, Trf^b
 Herk.: Institut Pasteur, Paris, France, 1978

C3H/HeLac-MTV+//Pfd(F63+1)[C]

Histocomp.: H-1^a, H-2^k
 Herk.: Lac, 1979
 Opm.: Hoge incidentie mammacarcinomen

C3H/Reg(F?+10)[G]

Herk.: Rij, 1975

C3H/Roy[C]

Herk.: Université de Liège, België

C57BL/Cnb(F58)[C],[S]en[G]

Histocomp.: H-2^b, Thy-1^b
 Herk.: Rij, 1961

C57BL/KsJ-db+/+m//Pfd(F22+1)[C]

Gen. kenm.: aa, db (diabetes)
 Histocomp.: H-2^d
 Herk.: J, 1979

C57BL/Rb(6.15)Ald/Cnb[C]

Gen. kenm.: Rb (6.15) ('Robertsonian translocation')
 Histocomp.: H-2^b, Thy-1^b

C57BL/RholcoUlg(F?+10)

Herk.: Iffa Credo, France

C57BL/6Acw(F3+115)[S]

Gen. kenm.: aa, BB, CC, DD
 Histocomp.: H-2^b
 Biochem. kenm.: Es-1^a, Gpd-1^a, Hbb^s, Id-1^a, Mod-1^b, Svp-1^b, Trf^b
 Herk.: Institut Pasteur, Paris, France, 1978

C57BL/6JCnb(F?+3)[G]

Gen. kenm.: aa, BB, CC, DD
 Biochem. kenm.: Hbb^s, Mod-1^b, Id-1^a, Es-1^a, Es-2^b
 Herk.: Wei, 1977

C57BL/6JPfdf(F?+87+26)[M]

Gen. kenm.: aa, BB, CC, DD
 Histocomp.: H-1^c, H-2^b
 Biochem. kenm.: Es-1^a, Es-3^a, Gpd-1^a, Gpi-1^b, Hbb^s, Id-1^a, Ldr-1^a, Mod-1^b, Svp-1^b, Svp-2^a, Trf^b
 Herk.: J, 1967
 Opm.: f NMRI in januari 1974

C57BL/6JPfdf-hy/+(F?+87+26)[M]

Gen. kenm.: aa, BB, CC, DD, hy (hydrocephalus), 'white spotting'
 Histocomp.: H-1^c, H-2^b
 Biochem. kenm.: zie vorige stam
 Opm.: De mutaties 'white spotting' en hydrocephalus ontstonden spontaan en zijn aan elkaar gekoppeld.

C57BL/6JPfdf-nu/+(F?+87+22+NE8)[M]

Gen. kenm.: aa, BB, CC, DD, nu ('nude athymic')
 Histocomp.: H-1^c, H-2^b
 Biochem. kenm.: zie vorige stam
 Opm.: Het gen 'nu' werd ingevoerd door 8 cycli terugkruisingen (cross-intercross) tussen 1975 en 1978.

C57BL/6JUlg(F?+10)

Herk.: J

DBA/2JAcw(F3+118)[S]

Gen. kenm.: aa, bb, CC, dd
 Histocomp.: H-2^d
 Biochem. kenm.: Es-1^b, Gpd-1^b, Hbb^d, Id-1^b, Mod-1^a, Svp-1^a, Trf^b
 Herk.: Institut Pasteur, Paris, France, begin 1978

DBA/2JBom//Pfd(F?+94+5)[C]

Gen. kenm.: aa, bb, dd
 Histocomp.: H-1^a, H-2^b, H-7^a
 Biochem. kenm.: Es-1^b, Es-2^b, Es-3^c, Hbb^d, Id-1^b, Trf^b
 Herk.: Bom, 1978

TB/Wsl(F?+9)[C]

Tailless *Tlf/t⁰*⁺Gul(F52)[C]

Herk.: Prof. Dunn, Columbia, USA

129/SvJAcw(F79)[S]

Gen. kenm.: $A^w A^w, c^{ch} p / c^{ch} p$
 Histocomp.: H-2^{b,c}
 Biochem. kenm.: Es-1^b, Gpd-1^a, Id-1^a, Mod-1^a, Svp-1^a
 Herk.: Institut Pasteur, Paris, France, begin 1978

4.2.1.2. Uitgeteelde rassen

Bee:CD1[M]

Herk.: Charles River, France

Gul:C57BL[C]

Gen. kenm.: aa, BB, CC, DD

Gul:C57BR-*bt*[C]

Gen. kenm.: aa, bb, CC, DD, btbt

Gul:C57BR-*c^e*[C]

Gen. kenm.: aa, bb, *c^ec^e*, DD

Lpe:EN[C]

Herk.: ongecontroleerde handel

Lpe:EN-*dn*/*dn*[C]

Opm.: het gen 'dn' ('Deafness') werd door 'cross-intercross' in het ras EN ingevoerd

Fdg:NMRI

Herk.: Pfd

Irc:NMRI[M]

Gen. kenm.: Aa, BB, cc, DD

Herk.: Pfd

Lbv:NMRI[C]

Pfd:NMRIf[M]

Gen. kenm.: Aa, BB, cc, DD

Herk.: Han, 1962

Pfd:NMRI-*nu*/+f[M]

Gen. kenm.: Aa, BB, cc, DD

Opm.: Het gen 'nu' ('nude athymic') verkregen van Fa (Dr. D.S. Falconer) in Tr *nu*/+ en Re *nu*/+ in 1970, werd ingevoerd in het ras Pfd: NMRI door >15 cycli terugkruisingen tussen 1970 en 1978.

Ucb:NMRI[C]

Herk.: Pfd

Irv:OF1[C]

Herk.: Iffa Credo, Lyon, France, 1976

Lab:OF1[S]	
Herk.:	Iffa Credo, Lyon, France, 1973
Lie:OF1[C]	
Gul:Q[C]	
Herk.:	Fa
Gul:Q-Ta[C]	
Herk.:	Fa
Czt:SWISS[C]	
Herk:	Laboratorium gynaecologie, K.U. Leuven, België, 1957-1958
Iem:SWISS[C]	
Herk.:	Uit Nederland en Leuven (België) gemengd.
Jph:SWISS[M]	
Herk.:	DBR, 1953
Pas:SWISS[C]	
Gul: Tailless T tf/t^{12+} [C]	
Herk.:	Prof. Dunn, Columbia, USA

4.2.2. *Rattus norvegicus*, Rat

4.2.2.1. Ingeteelde stammen

AXC/Wsl(F?+11)[C]	
Histocomp.:	RT-1 ^a
Herk.:	Dr. K.F. Burns, Tulane Univ, New Orleans, USA, januari 1972
AUG/Wsl(F?+5)[C]	
Histocomp.:	RT-1 ^c
Herk.:	Orl, april 1971
BD-IX/Cru(F?+50)[C]	
Gen. kenm.:	CC, PP, AA, HH
Herk.:	Dr, 1972
BD-IX/Pfd(F?+50+14)[C]	
Gen. kenm.:	CC, PP, AA, HH
Histocomp.:	H-1 ^d
Herk.:	Dr via Cru, 1972
BN/Lie[C]	
BN/MaiPfd(F12+16)[M]	
Gen. kenm.:	CC, aa, bb ₃ , HH
Histocomp.:	H-1 ⁿ (AgB ₃)
Biochem. kenm.:	Es-2 ^c , Es-3 ^c , Es-4 ^b , Es-5 ^a , Gl-1 ^a , Hbb ^a , Svp-1 ^b
Herk.:	Mai, 1968
Opm.:	f WIST in september 1974

- BN/Roy(F?⁺12)[C]
 Herk.: Janssen Pharmaceutica, Beerse, België (Jph)
- BN/Wsl(F?⁺5)[C]
 Histocomp.: RT-1ⁿ
 Herk.: Prof. T. Gill, Univ. of Pittsburgh, USA, augustus 1976
- BUF/Pfd(F58+14)[C]
 Gen. kenm.: cc
 Histocomp.: H-1^b
 Herk.: Prof. Wattiaux, Fac. Univ. N.D. de la Paix, Namur, België, 1973
- COMB/Wsl(F?⁺3)[C]
 Histocomp.: RT-1^g
- DA/Wsl(F?⁺10)[C]
 Histocomp.: RT-1^a
 Herk.: Dr. K. Hammer en Dr. E. Günther, Max Planck Institut für Immunforschung, Freiburg, DBR, augustus 1972
- F344/Reg(F?⁺10)[G]
 Herk.: Iffa Credo, Lyon, France, 1971
- GUNN/Pfdf-j/j//Lph(F30)[M]
 Gen. kenm.: jj ('jaundice') geelzucht
 Biochem. kenm.: UDP-glucuronyltransferase volledig deficiënt ten opzichte van bilirubine-IX α als substraat
 Herk.: Univ. of California, Berkeley
 USA, 1962
 Opm.: Heterozygoten (J/j) werden 1 maal met de R/A stam gekruist (GUNN x R/A). De j/j jongen uit de 2de generatie werden ingeteeld. f WIST in september 1974
- IC/Wsl(F?⁺5)[C]
 Histocomp.: RT-1^u
- JO13/Cnb(F43)[C]
 Herk.: USA via Prof. Jozef Maisin, UCL, Leuven, België
- KGH/Wsl(F?⁺5)[C]
 Histocomp.: RT-1^g
 Herk.: Prof. T. Gill, Univ. of Pittsburgh, USA, augustus 1976
- LIS/Wsl(F?⁺15)[C]
 Histocomp.: RT-1^c
 Herk.: Chester Beatty Research Institute, Surrey, England, januari 1975.
- LOU/Dec(F47)
 Opm.: Een stam met een hoge incidentie spontane tumoren die paraproteïnen van het type IgG, IgA, IgM en IgE produceert.
- LOU/C Wsl(F?⁺21)[C]
 Histocomp.: RT-1^u
 Herk.: Prof. Jozef Maisin, Institut du Cancer, UCL, Leuven, België

Opm.: Hoge incidentie immunocytooma's.
Histocompatibel met de LOU/M stam.

LOU/C.IH(AXC)/Wsl(N7)[C]

Histocomp.: RT-1^u

Opm.: De loci voor de synthese van de lange immunoglobulineketens (IH) van de AXC-stam werden door 7 terugkruisingen in de LOU/C-stam ingevoerd.

LOU/C.IH(AUG)/Wsl(N7)[C]

Histocomp.: RT-1^u

Opm.: De loci voor de synthese van de lange immunoglobulineketens (IH) van de AUG-stam werden door 7 terugkruisingen in de LOU/C-stam ingevoerd.

● LOU/C.IH(OKA)/Wsl(N12)[C]

Histocomp.: RT-1^u

Opm.: De loci voor de synthese van de lange immunoglobulineketens (IH) van de OKA-stam werden door 12 terugkruisingen in de LOU/C-stam ingevoerd.

LOU/C.I(H+K)(OKA)/Wsl(N7)[C]

Histocomp.: RT-1^u

Opm.: De loci voor de synthese van de lange en de korte immunoglobulineketens I (H+K) van de OKA-stam werden door 7 terugkruisingen in de LOU/C stam ingevoerd.

LOU/C.IK(OKA)/Wsl(N7)[C]

Histocomp.: RT-1^u

Opm.: Het locus voor de synthese van korte immunoglobulineketens kappa (IK) van de OKA-stam werd door 7 terugkruisingen in de LOU/C stam ingevoerd.

● LOU/C.RT-1^k(OKA)/Wsl(N7)[C]

Histocomp.: RT-1^u

Opm.: Het kenmerk RT-1^k van de OKA-stam werd door 7 terugkruisingen in de LOU/C-stam ingevoerd.

LOU/C/Wsl-rnu/+(N5)[C]

Gen. kenm.: rnu

Histocomp.: RT-1^u

LOU/MWsl(F?+20)[C]

Histocomp.: RT-1^u

Herk.: Prof. Jozef Maisin, Institut du Cancer, UCL, Leuven, België

Opm.: Lage incidentie immunocytooma's.
Histocompatibel met de LOU/C-stam.

OKA/Wsl(F?+11)[C]

Histocomp.: RT-1^k

Herk.: Dr. J. Roba, Continental Pharma, Machelen, België (Cph), september 1971

Opm.: OKA is synoniem van SHR

OKA.HRovo(LIS)/Wsl(N7)[C]

Histocomp.: RT-1^k

Opm.: De loci voor de synthese van anti ovalbumine reagenties (HR ovo) van de LIS-stam werden door 7 terugkruisingen in de OKA-stam ingevoerd.

OKA.RT-1^k(LOU)/Wsl(N3)[C]Opm.: Het kenmerk RT-1^k van de LOU-stam werd door 3 terugkruisingen in de OKA-stam ingevoerd.

R/APfdf(F45+34)[M]

Gen. kenm.: cc

Histocomp.: H-1^w (AgB²)Biochem. kenm.: Es-2^b, Es-3^a, Es-4^a, Es-5^b, Gl-1^a, Hbb^a, Svp-1^a

Herk.: A, 1961

Opm.: f WIST in januari 1974

R/APfdf-j/j(F45+31+NE3)[M]

Gen. kenm.: cc, jj ('jaundice') geelzucht

Histocomp.: H-1^w (AgB²) na NE 10

Biochem. kenm.: zie vorige stam na NE 10

UDP-glucuronyltransferase deficiënt ten opzichte van bilirubine-IX α als substraat.

Opm.: Het gen 'j' van de GUNN-stam wordt door terugkruisingen ('cross-intercross') in de R/A -stam ingevoerd.

R/Cnb(F45)[C]

Herk.: A, 1956

R/Cnb(F44)[C]

Opm.: cataract, opgewekte recessieve mutatie in vorige stam in 1963.

SD/Cd(F33)[C]

Herk.: Charles River, USA, 1963

SHR zie ook OKA

SHR/Cph(F?+30)[C]

Herk.: Dr. K. Okamoto, Kyoto, Japan, 1970

WIST/Ulg(F?+100)[S]

Herk.: Lie

4.2.2.2. Uitgeteelde rassen

Lab:OFAf[S]

Herk.: Iffa Credo, France, 1973

Acf:WISTf[C]

Gen. kenm.: cc, Pp, Aa, Hh

Histocomp.: H-1^{d,w}, H-6^{c,d}

Herk.: Pfd, december 1977

Ilf:WIST

- Irc:WIST[M]
 Gen. kenm.: cc, Pp, Aa, Hh
 Histocomp.: H-1^{d,w}, H-6^{c,d}
 Herk.: Pfd, 25.01.1978
- Jph:WIST[M]
 Herk.: TNO, Nederland, 1953
- Lab:WISTf[C]
 Herk.: Albino, Nederland, vóór 1965
- Lie:WIST[C]
- Pfd:WISTf[M]
 Gen. kenm.: cc, Pp, Aa, Hh
 Histocomp.: H-1^{d,w}, H-6^{c,d}
 Herk.: Han, 1973
- Pfd:WIST-rnu/+(NE3)[C]
 Herk.: Het gen 'rnu' werd verkregen van Lac in 1977.
 Opm.: De nodige terugkruisingen ('cross-intercross') zijn gaande om het 'rnu' gen in te voeren in het WIST-ras.
- Jph:WIST-OKA[M]
 Herk.: Purina Laboratory Animals, USA, 1971
 Opm.: OKA is synoniem van SHR
- Lab:WIST-OKAf[C]
 Herk.: Lab. Christiaens, België (Chr), 1970
 Opm.: OKA is synoniem van SHR
- 4.2.3. Mesocricetus auratus, Goudhamster**
- 4.2.3.1. Ingeteelde stam**
- ALB/MeyPfd(F20+7)[C]
 Herk.: Dr. Meyer, INSERM, Marseille, France, 1975
- 4.2.3.2. Uitgeteelde rassen**
- Irv:GOLD[C]
 Herk.: Irv, 1966 en ♂♂ Pfd, 1977
- Pfd:GOLD[C]
 Herk.: Mab, 1963
- 4.2.4. Cavia porcellus, Cavia**
- 4.2.4.1. Ingeteelde stam**
 Geen stamnaam/Lec
 Herk.: Janssen Pharmaceutica, Beerse, België (Jph), 1968
- 4.2.4.2. Uitgeteelde rassen**
 Jph:DHP
 Herk.: Engeland

Irv:DHPL[C]

Herk.: Pfd, 1975

Pfd:DHPL[C]

Herk.: Anvp, 1961 + ♂♂ 1967

Acf:Tricolore[C]

Cph:geen rasnaam[C]

Ihe:geen rasnaam[C]

Opm.: gekweekt in gesloten kolonie sinds 1973

Lbv:geen rasnaam[C]

Opm.: reeds 20 jaar in productie

Lie:geen rasnaam[C]

Pas:geen rasnaam[C]

4.2.5. Minder gebruikte knaagdieren

Clethrionomys glareolus britannicus

Lps:geen rasnaam

Opm.: Populatie wilde Schotse woelmuizen in het laboratorium gekweekt sedert 1973. Inteelt wordt zoveel mogelijk vermeden. Gemiddelde worpgrootte: 4,68. Fertiliteit: 43,2% van de gevormde koppels.

Mastomys natalensis

Jph: Multimammate rat

Herk.: Universiteit Giessen, BRD

Meriones unguiculatus, Woestijnrat

Lab:MCf[C]

Herk.: Institut de Physiologie, UCL, België, vóór 1969

Jph: geen rasnaam [M]

Herk.: Pfd

Sigmodon hispidus

Jph:Cotton rat

Herk.: Universiteit Giessen, BRD

4.2.6. Oryctolagus cuniculus, Konijn

4.2.6.1. Uitgeteelde rassen

Rsk:Californiër[C]

Gen. kenm.: $c^H c^H (a^n a^n)$

Herk.: uit hobby- en bedrijfskwekerijen

Opm.: Geselecteerd sedert 1974 op vleesproductie

Pfd:Hollandertje[C]

Herk.: Nederland, 1974

Lie: Vale van Boergondië [C]

Rsk: Vale van Boergondië[C]

Gen. kenm.: AA, bb, CC, DD, GG, yy, y₂y₂
 Herk.: Uit hobby- en bedrijfskwekerijen
 Opm.: Geselecteerd sedert 1974 op vleesproductie

Lie:Witte van Dendermonde[C]

Rsk:Witte van Dendermonde[C]

Gen. kenm.: cc
 Herk.: Uit hobby- en bedrijfskwekerijen
 Opm.: Geselecteerd sedert 1974 op vleesproductie

Acf:Witte Nieuw-Zeelander[C]

Herk.: CREAL, France via Dr. Wasteels, Loupoigne, België

Fdg:Witte Nieuw-Zeelander[M]

Herk.: Rijksstation voor kleinveeteelt, Merelbeke, België (Rsk)
 Opm.: Sinds 4 jaar vrij van Pasteurella, Bordetella en Coccidiose

Lie:Witte Nieuw-Zeelander[C]

Rsk:Witte Nieuw-Zeelander [C]

Gen. kenm.: cc
 Herk.: Uit hobby- en bedrijfskwekerijen
 Opm.: Geselecteerd sedert 1974 op vleesproductie

Lbv:geen rasnaam [C]

Herk.: Bij dierenhandelaar gekocht, worden in het laboratorium verder gekweekt.

Pas:geen rasnaam [C]

4.2.7. *Canis familiaris*, Hond

4.2.7.1 Uitgeteelde rassen

Jph:Labrador[C]

Herk.: België en Nederland
 Opm.: 3de generatie eigen kweek

Ucb: Labrador [C]

Herk.: België

Jph:Beagle [C]

Herk.: Appleton England en Doylestown USA
 Opm.: 7de generatie eigen kweek

Lie:Beagle [C]

Ucb:Beagle[C]

Herk.: Appleton England en Elevage de la Gauberdrière Garron, Mayenne, France

4.2.8. *Mustela putorius furo*, Fret

Irv:geen rasnaam

Herk.: diverse, 1972

4.2.9. *Callithrix jacchus*, Marmoset

Chr: geen rasnaam [C]

Herk.: Amazonegebied, 1974

Opm.: Eigen kweek vanaf 1974. Kolonie van 120 dieren

4.2.10 *Gallus domesticus*, Kip

Fdg: Leghorn [M]

Opm.: SPF voor: NDV, IB, ILT, AE, MG, MS, Adeno, Gumboro en Reo

Lbi: RIR [C]

Herk.: Pfd

Opm.: Fok van 2 generaties met lang mateneel generatieinterval

Geen vaccinaties

Toepassing van kunstmatige inseminatie

Pfd: RIR [M]

Herk.: Aarschot, België, 1962

Opm.: RIR = Rhode Island Red
gesloten kolonie vanaf 1962

5. Bespreking en Besluiten

Uit de enquête is gebleken dat in een relatief groot aantal Belgische instellingen laboratoriumdieren worden gekweekt. Van de 34 instellingen zijn er slechts 7 in de 'International Index of Laboratory Animals' (1) opgenomen. Onder de 25 niet in de index opgenomen instellingen zijn er 8 belangrijke kwekers van proefdieren. Uit de geringe verhouding gekende/bestaande kwekers van proefdieren blijkt het nut van dit opzoekingswerk.

Uit de lijsten kan men afleiden dat er 13 soorten warmbloedige proefdieren gekweekt worden waarvan 12 zoogdiersoorten en 1 vogelsoort: de kip.

Jph (Janssen Pharmaceutica) kweekt daarenboven nog protozoa, wormen, weekdieren, insecten en spinachtigen; in totaal 36 soorten naast 7 soorten zoogdieren.

Bij de belangrijkste soorten zoogdieren worden zowel ingeteelde stammen als uitgeteelde rassen geproduceerd. De 37 ingeteelde rattestammen vormen de grootste groep gevolgd door de 35 ingeteelde muizestammen. Uitgeteelde rassen komen minder voor namelijk 22 muizerassen en 11 ratterassen. Er zijn nog tamelijk veel namelijk 12 uitgeteelde konijnerassen en 9 uitgeteelde caviarassen voorhanden. Beagle- en labradorhonden voor proeven worden respectievelijk door 3 en 2 kwekers geproduceerd.

Bij de muizen worden de volgende mutaties in stand gehouden.

bt 'Belted'	hy 'Hydrocephalus'
c ^{ch} 'Chinchilla'	m 'Misty'
c ^e 'Extreme dilution'	nu 'Nude' haarloos en thymusloos
db 'Diabetes'	T 'Brachyury'
dn 'Deafness'	Ta 'Tabby'
	t ⁶ en t ¹² 'Tailless'

Bij de ratten in België gekweekt komen de volgende mutaties voor:

cat 'Cataract lens'

j 'Jaundice' geelzucht

rnu 'Rowett nude' haarloos en thymusloos

Naast mutaties komen ook chromosoomafwijkingen voor. Translocaties en Robertsoniaanse translocaties worden door Cnb (Studiecentrum voor Kernenergie) in stand gehouden evenals een AKR-muizestam met 38 chromosomen in plaats van 40.

Aan de gezondheidstoestand van de proefdieren dient in België nog heel wat verbeterd. Slechts in 2 instituten worden gnotobiotische proefdieren [G] gekweekt. Te weinig proefdieren zijn vrij van ziektekiemen [SPF] of [S]. Een beperkt aantal proefdieren wordt als minimaal besmet [M] gehouden, maar het grootste aantal rassen en stammen is nog conventioneel [C].

Deze inventarisatie werd uitgevoerd eind 1979. Het is mogelijk dat er ondertussen wijzigingen zijn opgetreden.

Literatuur

- (1) *Laboratory Animals Centre. International Index of Laboratory Animals 4 th. Ed., 1980, MRC, LAC, Carshalton Surrey, SM5 4EF, England.*
- (2) *Institute of Laboratory Animal Resources. Animals for Research. 9 th. Ed. 1975 (ISBN 0309-02326-2) National Academy of Sciences, 2101 Constitution Avenue, Washington D.C. 20418, U.S.A.*
- (3) *Searle, A.G.; Mouse News Letter (ISSN 0580-0811) MRC, LAC, Carshalton, Surrey, SM5 4EF, England.*
- (4) *Staats, J.; Inbred Strains of Mice. No 11 Companion Issue to Mouse News Letter No 61 July 1979. The Jackson Laboratory, Bar Harbor, Maine 04 609, U.S.A.*
- (5) *Festing, M.F.W.; Rat News Letter (ISSN 0309-1848) MRC, LAC Carshalton, Surrey SM5 4EF, England.*
- (6) *Festing, M.F.W.; Guinea-Pig News Letter (ISSN 0309-1821) MRC, LAC, Carshalton, Surrey SM5 4EF, England.*
- (7) *Spiegel, A.; Primate Report, Verlag Erich Goltze 3400 Göttingen, B.R.D.*
- (8) *Staats, J.; Standardized Nomenclature for Inbred Strains of Mice: Seventh Listing 1980, Cancer Research 40, 2083-2128*
- (9) *Festing, M.F.W. and Staats, J.; Standardized Nomenclature for Inbred Strains of Rats: Fourth Listing, 1973, Transplantation 16, 221-245.*
- (10) *Loosli, R.; Outbred Stocks of Laboratory Animals: First European Listing 1975, Z. Versuchstierk. 17, 53-56.*
- (11) *Greeve, P. de; Catalogus van de in Nederland aanwezige Fokkolonies, 1979, Biotechniek 18, 121-136.*
- (11A) *Greeve, P. de; Het Aanhouden van Inteelstammen volgens het Verkeerslichtensysteem van Lane-Petter, 1975, Biotechniek 14, 26-28.*
- (12) *Leyten, R.; Nomenclatuur van de Laboratoriumdieren, 1975, Acta Zool. et Path. Antverpiensia, 63, 7-17.*
- (13) *Poiley, M.; Committee on Nomenclature of the Institute of Laboratory Animal Resources. A Nomenclatural System for Outbred Animals, 1970, Laboratory Animal Care 20, 903-906.*
- (14) *Working Party to prepare an International Nomenclature System for Outbred Animals. International Standardized Nomenclature for outbred Stocks of Laboratory Animals. Prepared by M. Festing et al., 1972, ICLA Bulletin 30, 4-17*
- (15) *ICLA; Registration of Outbred Stocks of Laboratory Animals, 1973, ICLA Bulletin 32, 17-20.*
- (16) *Loosli, R.; Outbred Stocks of Laboratory Animals: First European Listing, 1974, ICLA Bulletin 35, 17-22.*
- (17) *ICLA; Addendum to International Standardized Nomenclature for outbred Stocks of Laboratory Animals, ICLA Bulletin No 30 March 1972, 1974. ICLA Bulletin 35, 22-23.*
- (18) *ICLA; Nomenclature for Inbred Strains of Mice preserved by Freezing, 1976, ICLA Bulletin 39, 31-32.*
- (19) *Committee on Standardized Genetic Nomenclature for Mice. Nomenclature for Inbred Strains of Mice preserved by Freezing, 1976, Mouse News Letter 54, 2-3.*
- (20) *Committee on Standardized Genetic Nomenclature for Mice. New Rules for Nomenclature of Genes, Chromosome Anomalies and Inbred Strains, 1979, Mouse News Letter, 61, 4-16.*
- (21) *Diensten van de Eerste Minister. Koninkrijk België. Jaarboek 1976, Wetenschap en Technologie, Programmatie van het Wetenschapsbeleid. Wetenschapstraat 8, 1040 Brussel, België.*

Recente werken over ingeteelde laboratoriumdieren.

Festing, M.F.W.; Inbred Strains in Biomedical Research. (ISBN 0-333-23809-5).

The Macmillan Press, London and Basingstoke, 1979.

Altman, P.L. and Dittmer Katz, D.; Inbred and Genetically defined Strains of Laboratory Animals, Part I: Mouse and Rat, Part 2: Hamster, Guinea Pig, Rabbit and Chicken, (ISBN 0-913822-12-4), Fed. American Soc. Exp. Biol. 1979.

Samenvatting

In de inleiding wordt het doel van de publicatie uiteengezet. Daarna wordt aangegeven hoe het onderzoekswerk werd uitgevoerd en op welke manier de informatie wordt weergegeven.

De adressen van de 34 Belgische instituten die proefdieren kweken worden alfabetisch volgens hun code opgesomd. Vervolgens worden de ingeteelde stammen en de uitgeteelde rassen en hun kenmerken voor de 13 soorten gekweekte warmbloedige proefdieren vermeld. Tenslotte worden de bekomen resultaten besproken.